

Russische les: Nederland kan wel een flinke dosis Glasnost, Perestroika en Demokratizatsiya gebruiken

Posted on 23 juni 2026 by Paul Frentrop

In 1987 was de Sovjet-Unie helemaal vastgelopen. Er moest iets gebeuren. Daartoe introduceerde Mikhail Gorbachev van bovenaf drie nieuwe bestuurlijke principes: *Demokratizatsiya* (verkiezingen met meerdere kandidaten voor zowel partij- als overheidsfuncties), *Perestroika* (bestuurlijke en economische vernieuwing) en *Glasnost* (de vrijheid om meningen publiekelijk te uiten).

Vier decennia later kan Nederland ook wel een flinke dosis van dit destijds als 'het nieuwe denken' aangeprezen medicijn gebruiken. *Demokratizatsiya* hebben wij immers nauwelijks. Politieke partijen hebben liever geen bestuursverkiezingen met meerdere kandidaten. Overheidsfuncties waarvoor de stemgerechtigde burger de kandidaat van zijn voorkeur mag kiezen zijn schaars. Staatshoofd, ministers, staatssecretarissen, provinciebestuurders, burgemeesters of wethouders worden bij

ons niet gekozen.

Ongekozen boven ons gestelden

Ook leden van de Hoge Raad, leden van de Raad van State, rechters, de korpschefs van de tien politieregio's, de leden van het College van Procureurs-generaal, de hoofdofficieren van justitie in de tien arrondissementen, de leden van het Landelijk Parket en het Functioneel Parket worden benoemd, niet gekozen. U mag zelfs niet kiezen aan wie u de brandweer of de vuilverwerking in uw gemeente toevertrouwt.

Het bestuur van organisaties die miljoenenboetes op kunnen leggen wordt niet gekozen. Dat geldt voor de Nederlandsche Bank, de Autoriteit Financiële Markten, de Autoriteit Consument en Markt, de Autoriteit Woningcorporaties, de Autoriteit Persoonsgegevens, de Luchtvaartautoriteit, de Voedsel en Waren Autoriteit, de Nederlandse Emissieautoriteit, de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming en de Kansspelautoriteit.

Duistere machten

Het bestuur van machtige instellingen als Rijkswaterstaat, het UWV en het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers wordt niet gekozen. (Dat COA krijgt per 15 augustus een nieuwe voorzitter: Remco Bakker). Ook de vijf op dit moment actieve regeringscommissarissen zijn niet gekozen. Dat geldt voor de Regeringscommissaris Hersteloperatie Groningen en Noord-Drenthe, de Regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld, de Regeringscommissaris Omgevingswet, de Regeringscommissaris Transitie Pensioenen en de Regeringscommissaris Nationaal Deltaprogramma. U krijgt van mij een krentenbol als u weet wie dat allemaal zijn.

Zelfs het College voor de Rechten van de Mens, de Ombudsman, de Nationaal Coördinator Groningen, de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme, de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid, de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding, en de nieuwe Nationaal Coördinator Geweld tegen Vrouwen en Huiselijk Geweld worden niet gekozen.

Voorlichten in plaats van verantwoording afleggen

Zij zijn allen boven ons aangesteld om ons te besturen, ieder voorzien van een uitgebreide staf van medewerkers en niet te vergeten: voorlichters. Wij moeten immers voorgelicht worden. Voorlichten is eenrichtingsverkeer. Wij worden niet geacht te oordelen over bestuurders. Eenmaal voorgelicht moeten we onze mond houden. Niks *Demokratizatsiya.* Al jaren worden onhaalbare kiesdrempels opgeworpen voor referenda en de onderdrukking wordt steeds onbeschaamder. De vertrekkende vicevoorzitter van de Raad van State stelde onlangs doodleuk dat het beter zou zijn om minder vaak verkiezingen te houden. Niemand die hem tegensprak.

Over de noodzaak van *Perestroika* voor Nederland zeg ik Gerard Reve na: 'Ik ben geen intellectueel. Ik behoef niets te verzinnen.' Mag ik wijzen op het vastlopen van het bestuur in de stikstoffuik, de verslechterende internationale concurrentiepositie, de voortdurende geldontwaarding, de onmogelijkheid om te verhuizen voor een andere baan, het verdwijnen van de leveringszekerheid van elektriciteit en drinkwater, de patiëntenstop bij huisartsen, de onmacht om de gasvoorraden gevuld te houden, de ongebreidelde groei van het overheidsapparaat, de jaar in jaar uit dalende kwaliteit van het onderwijs, de al jaren gestaag dalende arbeidsproductiviteit, de toename van de rattenpopulatie in de grote steden, de omgang met loslopende roofdieren, de almaar zwellende subsidiestromen en de paradox dat de douane aan de grens wel goederen, maar geen ongewenste vreemdelingen kan tegenhouden? De paar gekozen personen staren naar dit alles als konijnen in koplampen, knipperen en gaan dan elkaar maar weer de maat nemen.

Maar dat mag je niet zeggen

Dan de *Glasnost*. Inmiddels is 'maar dat mag je niet zeggen' in Nederland een gevleugelde uitdrukking. Godslastering is als misdrijf verdwenen. Daarvoor in de plaats is de veel fnuikender groepsbelediging getreden. Een misdrijf dat ironisch genoeg voor de Tweede Wereldoorlog in de wet is opgenomen om antisemitische uitingen tegen te gaan. Hier wordt een mes geslepen waarvan we niet weten tegen wie het gebruikt zal worden, waarschuwde een scherpzinnig Kamerlid destijds

tevergeefs. Inderdaad. God kan het niet schelen wat u over hem zegt, maar het Openbaar Ministerie zit klaar om te onderzoeken of u over een groep wel mag zeggen wat u zegt.

Klikspaan, boterspaan

Als u aangifte doet van wat iemand heeft gezegd, dan gaat de politie kijken of ze een misdrijf over het hoofd heeft gezien. Iets wat de politie niet doet als u meldt dat uw fiets gestolen is en camerabeeld van de dader erbij levert alsook het adres waar volgens de ingebouwde *tracker* de fiets in een garagebox staat. Zo'n melding wordt terzijde gelegd door de grootste niet-militaire werkgever van Nederland. Net als meldingen van ernstiger misdrijven.

Steeds meer mensen stappen naar de rechter omdat iemand anders iets heeft gezegd, zoals een joodse organisatie deed die een optreden van rapper Ye wilde tegenhouden. Er zijn ook mensen die gewoon iemand afbellen om wat hij heeft gezegd, zoals Pakhuis de Zwijger in Amsterdam deed bij een wetenschapper. Er zijn mensen, zoals bij het Concertgebouw, die optredens willen tegenhouden van mensen omdat ze Israëlisch zijn. Dan zijn er nog studenten dan wel actievoerders die met geweld verhinderen dat mensen met andere meningen dan de hunne op een universiteit het woord mogen voeren. Dat zijn allemaal geen liefhebbers van *Glasnost*. Zij zijn met velen en de meeste leiders van 193 lidstaten van de Verenigde Naties staan aan hun kant.

Europa's miskleun

Demokratizatsiya, *Perestroika* en *Glasnost* betekenden een ramp, betoogt de meestal zo zwijgzame Vladimir Poetin aan wie het maar wil horen. Hij heeft deze verderfelijke nieuwigheden dan ook de kop ingedrukt.

De mensen die Nederland en Europa besturen verklaarden zich pas toen Poetin in 2022 (voor de tweede keer) de Oekraïne binnenviel tot zijn tegenstander. Voordien niet. Toen wilden zij graag Russisch gas, via de NordStream pijpleidingen. En ach, *Demokratizatsiya*, *Perestroika* en *Glasnost* daar hecht bestuurlijk Europa niet aan.

Aan waarschuwingen tegen het aanpappen met de Russische alleenheerser was destijds geen gebrek: Iedere Amerikaanse regering sinds die van George Bush was

tegen Nordstream. President Trump legde in zijn eerste termijn sancties op. President Biden beloofde '*to bring an end*' aan het project als Rusland Oekraïne zou binnenvallen. Het Verenigd Koninkrijk was tegen. Polen vergeleek de aanleg met het Nazi/Sovjet pact uit 1939 en de toenmalige Navo secretaris-generaal Rasmussen waarschuwde.

Maar Angela Merkel wilde goedkoop Russisch gas om de Duitse economie te laten groeien. Frankrijk, Nederland en de Europese Commissie steunden haar. Want ach, *Demokratizatsiya*, *Perestroika* en *Glasnost* daar hechten de bazen van de Europese Unie niet aan. Nu groeit de Duitse economie niet meer. De Russische trouwens ook niet.

Nomenklatura

Nordstream is eerst door Poetin afgesloten en daarna door onbekenden opgeblazen. Maar in hun hart zijn de voorstanders van die gasleiding het volgens mij nog steeds met Poetin eens. Verkiezingen geven maar onrust. Ze willen geen *Perestroika* maar een centraal plan onder de vlag van klimaatbeleid en energietransitie. *Glasnost* stelt mensen maar bloot aan desinformatie. Dan stemmen ze verkeerd. Dat moeten we voorkomen. We willen niemand in de kaart spelen.

In het licht van het bovenstaande – en omdat Gerard Joling, bekend van 'de Toppers', inmiddels verstandiger dingen zegt dan Rob Jetten, bekend van 'klimaat drammen' – ben ik van plan om het woord 'elite' voortaan niet meer te gebruiken. Ik zie slechts een grotendeels anonieme kongsi die net zo denkt als voorheen het *Tsentralny Komitet Kommoenistitsjeskoj Partii Sovetskogo Sojoeza* (het Centraal Comité van de Communistische Partij van de Sovjet-Unie).

Nomenklatura lijkt mij voor deze mensen de beste naam. En *Demokratizatsiya*, *Perestroika* en *Glasnost* daar hecht die *Nomenklatura* niet aan. De mensen die morgenochtend het openbaar vervoer platleggen trouwens ook niet.

Wynia's Week** zit op het vinkentouw als rechten en vrijheden van onze burgers niet vanzelfsprekend zijn. Steunt u deze onafhankelijke, ongebonden en onmisbare berichtgeving?* ***Hartelijk dank!